

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

**Tuotantokoordinaattorin rooli
elokuvatuotannossa**

Katariina Aro

Kulttuurituotanto (210 op)

05 /2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kulttuurituotanto

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Katariina Aro	Sivumäärä 32 + 1
Työn nimi Tuotantokoordinaattorin rooli elokuvatuotannossa	
Ohjaava opettaja Leena Krekula	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Helsinki-filmi Oy	
Tiivistelmä <p>Kartoittavan tutkimuksen tavoitteena on tuotantokoordinaattorin työnkuvan määrittäminen fiktioelokuvatuotannossa. Opinnäytetyössä kuvaillaan elokuvatuotantoprosessin kulku, esitellään tuotannolliset toimijat ja eritellään tuotannolliset työtehtävät, sekä pohditaan tuotantokoordinaattorin roolia ja asemaa elokuvatuotannossa ja tuotantoryhmässä.</p> <p>Toivon tutkimuksesta olevan hyötyä elokuvatuotannon työryhmän tuotannollisten toimijoiden tittelien määrittämisessä. Uskon tutkimuksen auttavan elokuva-alasta kiinnostuneita hahmottamaan elokuva-tuotantoprosessin kulkua ja saamaan yleiskäsityksen siitä mitä elokuvatuotannossa tapahtuu tuotanto-toimistolla työskentelevän näkökulmasta.</p> <p>Olen tarkastellut tuotantokoordinaattorin työtehtäviä ja roolia tekemiäni haastattelujen perusteella, sekä reflektoimalla omia kokemuksiani tuotannollisista työtehtävistä. Haastattelin kahta tuotantokoordinaattorina toiminutta tuotantopäällikköä ja yhtä tuotantopäällikkönä toiminutta linjatuottajaa. Kirjallisen lähdemateriaalin vähäisyydestä johtuen käytin lähdemateriaalina myös elokuva-alaan liittyviä opinnäytetöitä ja verkko-oppimateriaalia.</p> <p>Tutkimuksen johtopäätöksenä on tuotantokoordinaattorin työnkuvan mallinnus. Se on käyttökelpoinen lisä elokuva-alan ammatinkuviin. Kehitysehdotus tuotantoon liittyvien materiaalien keräämisestä tuotantokohtaiselle nettisivulle työryhmän käyttöön on sovellettavissa käytäntöön elokuvatuotannoissa.</p>	
Asiasanat elokuva-ala, elokuvat - - tuotanto, työnkuva, tuotantokoordinaattori	

ABSTRACT

Author Katariina Aro	Number of Pages 32 + 1
Title Production coordinator's role in film production	
Supervisor Leena Krekula	
Subscriber and/or Mentor Helsinki-filmi Oy	
Abstract <p>The target of this exploratory research is to define a job description for a production coordinator in film production. The thesis describes the course of the process of film production, introduces the productive actors, specifies the productive tasks, and discusses the roles of the production coordinators as well as their position in film production and in the production group.</p> <p>I hope that this research will be useful in defining the titles of the different actors in the film production group. I believe that this research can assist people who are interested in the film production industry in figuring out the process concerning film production. Furthermore this thesis provides an overview of what happens in film production, from the perspective of someone who works in the production office.</p> <p>In this study I have examined the production coordinator's productive tasks and role on the basis of interviews I conducted, and by reflecting on my own experiences of production-related duties. I interviewed two production managers who had worked as production coordinators, and one line-producer previously working as a production manager. Because of the scarcity of published material, I used theses related to the film industry as well as on-line learning materials as sources for this study.</p> <p>A model of the job description for the production coordinator concludes this study. It is intended as a practical addition to the occupational descriptions already available in the film industry. The improvement proposal presented in this study is a web-based collection of all the production material accessible to the production team, an addition that could be carried out in practice.</p>	
Keywords film industry, film production, job description, production coordinator	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Tutkimuksen lähtökohta	5
1.2 Tutkimuksen tavoite	5
1.3 Tutkimuksen toteutus	6
1.4 Raportin rakenne	7
2 ELOKUVATUOTANTO	8
2.1 Esituotanto	10
2.2 Tuotanto	11
2.3 Jälkituotanto	11
2.4 Levitys	11
3 ELOKUVATUOTANNON TEKIJÄT	13
3.1 Tuotannolliset toimijat	15
3.1.1 Tuottaja	15
3.1.2 Tuotantopäällikkö	15
3.1.3 Tuotantosihteeri	17
3.1.4 Tuotantoassistentti	17
3.2 Muut tuotannollisiin töihin osallistuvat toimijat	18
4 TUOTANTOKOORDINAATTORIN TYÖTEHTÄVÄT	19
4.1 Käytännön asioita	19
4.2 Palaverit ja tilaisuudet	21
4.3 Materiaalit työryhmälle	22
4.4 Muuttuvien tietojen päivitys ja tiedotus työryhmälle	23
4.5 Muita työtehtäviä	24
5 TUOTANTOKOORDINAATTORIN ROOLI JA ASEMA	25
6 TUOTANTOKOORDINAATTORI ELOKUVATUOTANNOSSA	27
6.1 Tuotantokoordinaattorin työnkuvan mallinnus	28
6.2 Kehittämisehdotus	29
7 POHDINTA	30
LÄHTEET	32
LIITTEET	33

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on kartoittava tutkimus tuotantokoordinaattorin työnkuvasta. Pyrin tutkimuksellani selvittämään mitä elokuvatuotantotoimistolla tapahtuu ja minäkalaisia ovat tuotantokoordinaattorin työtehtävät. Keskityn tutkimuksessani ai-noastaan fiktioelokuvatuotantoon, ja pääasiassa esituotantovaiheeseen, sillä se on tuotantokoordinaattorin työn kannalta tarkasteltuna merkityksellisintä.

1.1 Tutkimuksen lähtökohta

Tärkeimpänä ajatuksena opinnäytetyön aihetta valitessani oli halu osata vastata kysymykseen joka minulle oli usein esitetty ja jota kysytään edelleen, eli mitä se käytännössä on mitä teen tai tahdon tehdä työkseni. Tästä päädyin elokuva-alan tuotannollisten toimijoiden työn ja titteleiden järjeistämisen yrittämiseen. Halusin selvittää miten voidaan ymmärtää se että ihmiset tekevät eri tuotan-noissa samaa tuotannollista työtä vaihtelevilla titteleillä ja toisaalta taas samalla tittelillä eri tuotannoissa hyvinkin erilaisia töitä.

Hakiessani elokuvatuotantoyhtiöstä työoppimispaikkaa jota voisin käyttää opin-näytetyön materiaalina, minulle ehdotettiin työtehtävää tuotantokoordinaattori-na. Koska en ollut aiemmin toiminut tuotantokoordinaattorina, eikä työnkuva ollut minulle täysin selvä, etsin netistä lisätietoa tittelin määrittelylle. Löysin vain muutaman maininnan tuotantokoordinaattoreista, ja niissä oli kaikissa sama selitys: tuotantokoordinaattori työskentelee tuotantopäällikön alaisuudessa ja toimii linkkinä tuotantotoimiston ja koko muun työryhmän välillä. Eikä enempää tarkennusta. Näin siis tuotannollisten toimijoiden työnkuvien tarkastelu keskittyi nimenomaan tuotantokoordinaattoriin.

1.2 Tutkimuksen tavoite

Työelämäyhteytenä tässä opinnäytetyössä on Helsinki-filmi Oy. Heidän puolel-taan tavoitteena opinnäytetyölleni on että he voisivat päätelmieni perusteella

määrittää tittelin kullekin tuotannolliselle toimijalle niin etteivät nimikkeet vaihtelisi aina tuotannoittain, vaan yhtiöllä olisi oma selkeä linja. Kokoan työnkuvan mallinnuksen kuitenkin tarkastellen tuotantokoordinaattorin työnkuvaa yleisellä tasolla.

Opinnäytetyöni tavoitteena on vastata siihen tiedon tarpeeseen, mikä itselläni-kin oli alaan tutustuessani, eli mitä muuta elokuvan tekemiseen kuuluu kuin taiteelliset osa-alueet, ja kuinka elokuvatuotanto etenee kokonaisuutena. Toivon tutkimukseni auttavan elokuva-alalle suuntautuvia tai suuntautumisesta haaveilevia saamaan yleiskäsityksen siitä mitä elokuvatuotannossa tapahtuu tuotantotoimistolla työskentelevän näkökulmasta. Pyrkimykseni on sanallistaa hiljaista tietoa elokuvan tekemisestä toimistolla.

1.3 Tutkimuksen toteutus

Toimin tuotantokoordinaattorina Helsinki-filmin tuottamassa novellielokuvassa *Sininen delfiini* tammi-helmikuussa 2009. Elokuva toteutettiin osana Suomen elokuväsäätiön ja YLE TV1:n *Suomalainen novellielokuva 2008* –hanketta, ja sen ohjasi ja käsikirjoitti Anna Maria Hutri. Käytän materiaalina tuotantokoordinaattorin työnkuvan määrittelemisessä omia kokemuksiani kyseisessä tuotannossa ja samana syksynä ja talvena 2008-2009 Helsinki-filmillä muissa tuotannoissa tuotantokoordinaattoreina työskennelleiden Minna Meriluodon ja Juho Harjulan haastatteluja sekä vastapainona *Sininen delfiini* –novellielokuvassa tuotantopäällikkönä toimineen Helsinki-filmin linjatuottaja Heidi Laitisen haastattelua. Käytin tutkimuksessani kvalitatiivista tutkimustapaa ja teemahaastatteluita. Tein haastattelut helmi-maaliskuussa 2010 ja esitin kaikille haastateltaville samat kysymykset. Heidi Laitista pyysin lisäksi kuvailemaan elokuvatuotannon prosessin kulkua. Tuotannollisia tehtäviä erittelen omien kokemusteni pohjalta. Sen lisäksi, että toimin tuotantokoordinaattorina *Sinisen delfiinin* tuotannossa, olen ollut kolmessa tuotannossa tuotantoassistenttina ja opinnäytetyön kirjoittamisen aikaan työskentelin toimistosihteerinä elokuvatuotantoyhtiössä.

Elokuvatuotannon tuotannollisiin tehtäviin liittyvää kirjallisuutta on julkaistu Suomessa varsin vähän. Elokuva-alan työtehtäviä on tutkittu lähinnä taiteellisis-

ta lähtökohdista ja osa-alueilla. Koska tutkin nimenomaan suomalaista tapaa tehdä elokuvia, en halunnut käyttää ulkomaisia lähdekirjoja, sillä tuotantokulttuurit ovat erilaisia eri maissa, eikä niitä ole hyödyllistä verrata. Max Juntusen kirja *Elävän kuvan sanasto* (1997) on ainoa löytämäni suomalainen kirja, joka selittää kattavasti myös tuotannollisten toimijoiden työnkuvia. Löysin internetistä sivustoja, joilla selittään elokuva-alaan liittyviä ammatinkuvia, kuten esimerkiksi Suomen Elokuva- ja Videotyöntekijöiden Liitto SET ry:n sivuilla. Taideteollisella korkeakoululla on kattava verkko-oppimateriaalisivusto *Elokuvantaju* (1999), josta löysin paljon lähdemateriaalia tutkimukseeni. Koska kirjallisia lähteitä oli saatavilla niukasti, luin alaan liittyviä opinnäytetöitä. Niistä löytyi runsaasti esimerkkejä elokuvatuotannon koordinoinnista, kylläkin mainittuina työtehtäviksi tuotantopäällikölle tai apulaisohjaajalle. Tuotantokoordinaattorin työ on kuitenkin erillinen näistä ja sen vastuualueet rajautuvat eri tavalla.

1.4 Raportin rakenne

Johdannossa kerron miksi ja miten olen päätenyt opinnäytetyöni aiheeseen tutkia tuotantokoordinaattorin työnkuvaa ja työtehtäviä. Perustelen kiinnostukseni selvittää tuotannollisten töiden jakautumista tuotannollisille toimijoille ja näiden toimijoiden tittleiden määrittymistä. Jäsennän myös tutkimustavoitteitani ja kerron miten olen tutkimukseni toteuttanut.

Toisessa luvussa esittelen suomalaisen fiktioelokuvatuotannon prosessin elokuvatuotantoyhtiöiden toimintamallin mukaan. Elokuvatuotanto projektina on tarkkaan suunniteltu, budjetoitu ja aikataulutettu kokonaisuus. Käyn läpi sen eri vaiheet pääpiirteittäin, jotta lukijan on helpompi ymmärtää mihin vaiheeseen työtehtävät sijoittuvat ja miksi ne ovat tarpeellisia tai välttämättömiä.

Läheskään kaikissa elokuvatuotannoissa ei ole tuotannollista toimijaa tittelillä tuotantokoordinaattori, vaan tuotannolliset työt on jaettu tuottajan, tuotantopäällikön, tuotantosihteerin, tuotantoassistentin, apulaisohjaajan ja järjestäjän kesken. Kolmannessa luvussa määrittelen näiden toimijoiden työnkuvia, jonka jälkeen neljännessä luvussa kartoitan tuotantokoordinaattorin työnkuvaa. Yksityiskohdat työtehtäviin esittelen omista kokemuksistani. Työtehtävien erittelemisen kautta pääsen syvemmälle aiheeseen tuotantokoordinaattorin roolista ja ase-

masta fiktioelokuvatuotannossa. Viidennessä luvussa kuvailen haastateltavieni ajatuksia ja omia kokemuksiani tuotantokoordinaattorina toimimisesta.

Johtopäätöksinä olen koonnut mallinnuksen tuotantokoordinaattorin työnkuvas-
ta. Sen on tarkoitus vastata löytämiäni lähteitä selkeämmin tuotantokoordinaat-
torin tittelin määrittelemiseen. Esitän myös kehitysehdotuksen tuotantokoor-
dinaattorin työtehtäviin. Hahmottelen ajatusta nettisivusta, jonne koottaisiin
kaikki tuotannolliset tiedot ja materiaalit työryhmän käyttöön niin, että kaikki
tarvittavat dokumentit olisi helposti saatavilla.

Monet elokuvatuotantoon liittyvistä termeistä ovat alalla käytössä englanniksi.
Ne ovat toimijoille tuttuja ja arkisia ja suomennokset saattavat kuulostaa teen-
näisiltä. Siksi mainitsen yleisemmin tunnettuja termejä myös englanniksi.

2 ELOKUVATUOTANTO

Elokuvatuotantoyhtiöissä tehdään usein samanaikaisesti montaa elokuvaa. Yh-
tiöissä on yleensä töissä vain muutama vakituinen työntekijä ja suurin osa työs-
tä ostetaan ulkopuolelta alan asiantuntijoilta. Tuottaja hallinnoi yhtiötä ja valitsee
kuhunkin elokuvaan oman taiteellisen työryhmän alan erityisosajista ja heidän
johtamilleen osastoille työntekijät. Esimerkiksi kuvaajan tarpeiden ja toiveiden
mukaan pyritään palkkaamaan mahdollisimman sopiva kameraryhmä, valaisija
ja valoryhmä. (Juntunen 1997,162; Viikari, Raike & Laitinen 1999.)

Tuotantoyhtiöiden ja tuottajien verkostot yhteistyökumppaneihin mahdollistavat
heidän tuotantotapansa ostaa ja vuokrata kaikki työ, palvelut ja kalusto alan
toimijoilta. Suomalaisia elokuvatuotantoyhtiöitä ovat Helsinki-filmin lisäksi esi-
merkiksi Blind Spot Pictures, Filmitoiminta, Matila Röhr Productions ja Solar
Films.

Suuret elokuvatuotannot vaativat useita merkittäviä rahoittajia. Suomen eloku-
vasäätiö (SES) on myöntänyt tuotantotukea lähes kaikille suomalaisille elokuva-
teatterilevitykseen ja televisioon päätyville elokuville. Sellaisetkin projektit, jotka

eivät ikinä etene tuotantoon asti ovat saattaneet elokuvan idean alkuvaiheessa saada kehittely- ja / tai käsikirjoitustukea Suomen elokuvasäätiöltä. Toinen taho, josta voi hakea kehittelytukea tai tuotantotukea lyhytelokuvalla on Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus (AVEK). Merkittävää rahoituksen kokoamisessa ovat televisiokanavilta elokuvan ennakkomyynnistä saadut varat. Lisäksi rahoitusta kerätään mahdollisista muista tuista ja sponsoreilta eli yksityisiltä rahoittajilta. Vaihtoehtoja rahoituksen kokoamiselle on myös yhteistuotanto toisen elokuvatuotantoyhtiön kanssa tai erilaiset pankkilainaratkaisut. Elokuvan budjetti ja tuotannolliset raamit määrittyvät saadun rahoituksen perusteella.

”Jos on paljon aikaa niin menee vähän vähemmän rahaa, jos on vähän aikaa niin menee paljon rahaa. Eli sitä täytyy olla enemmän ihmisiä tekemässä että saadaan lyhyellä aikavälillä tehtyä.” (Laitinen 2010.)

Ennen kuin päästään aloittamaan elokuvan varsinaista tuotantoprosessia, on tehtävä alustava käsikirjoituksen purku, jotta nähdään paljonko roolihahmoja on kaiken kaikkiaan ja kuinka monta kuvauspaikkaa tarvitaan. Näiden tietojen pohjalta hahmotellaan koko tuotannolle suuntaa antava budjetti, minkä perusteella voidaan alkaa kartoittamaan mahdollisia yhteistyökumppaneita. Elokuvatuotannon budjetissa suurimmat osa-alueet ovat henkilöstökulut, kaluston vuokrat ja hankinnat sekä jälkitöihin tarvittavat varat. Budjetin suuruusluokka ja sen eri osien painottaminen riippuvat tuotannon koosta ja painotettavista resursseista. (Laitinen 2010; Mäkelä 2009,26; Viikari ym. 1999.)

Elokuvatuotannon prosessi käynnistyy, kun tuottaja tekee tuotantopäätöksen. Ensin tuottaja tekee tuotantosuunnitelman, jossa hahmotellaan tuotannon kaikki vaiheet: käsikirjoitus, ennakkovalmistelu, kuvaukset, jälkituotanto, levitys, markkinointi ja seuranta. Kuvio 1. antaa käsityksen elokuvatuotannon etenemisestä.

Kuvio 1. Elokuvatuotannon kulku (Salmi 2008,3)

Elokuvatuotannossa voidaan ajatella olevan kolme päävaihetta: esituotanto, varsinainen tuotanto eli kuvausjakso ja jälkituotanto. Esituotannon ajallista kestoa on vaikea arvioida yleisesti, sillä on tuotantokohtaista millaisilla painotuksilla kuvauksiin valmistaudutaan ja mitä kunkin tuotannon valmistelu vaatii. Kuvauspäiviä pitkään elokuvaan kuluu keskimäärin 30-40 eli sellainen kuvataan noin kahdessa kuukaudessa. Lyhytelokuvan kuvausten kesto vaihtelee alle viikosta jopa kuukauteen. Pitkän elokuvan jälkitöihin menee aikaa puolesta vuodesta vuoteen. Keskimääräisesti voi arvioida elokuvan olevan ensi-illassa noin vuoden kuluttua kuvausten alkamisesta. (Laitinen 2010; Piesala 2010; Velling 2008,8; Viikari ym. 1999.)

2.1 Esituotanto

Kaikki budjetoitu toiminta, joka tapahtuu ennen kuvauksia, lasketaan esituotannoksi. Käsikirjoittaja, ohjaaja ja tuottaja ovat keskeisimmät toimijat tässä vaiheessa. He kehittelevät, tekevät taustatyön ennakkotutkimuksen ja kirjoittavat alkuperäisideasta kuvausvalmiin käsikirjoituksen ja määrittelevät elokuvan tyylin. Tuotannon aikatauluun vaikuttaa suuresti käsikirjoituksen purku kuvausaikatauluksi ja kuvasuunnitelmaksi. Aikataulutus, roolitus, rahoitussuunnitelma ja budjetointi valmistavat edellytykset itse tuotannolle eli varsinaisille kuvauksille. Esituotannon aikana ohjaaja suunnittelee kuvauksia myös muun taiteellisen työryhmän, kuten kuvaajan, äänisuunnittelijan, lavastajan ja puvustajan kanssa. (Juntunen 1997, 162; Laitinen 2010; Piesala 2010; Viikari, ym. 1999.)

Ennen kuvauksia etsitään kuvauspaikat ja muut tarvittavat tilat ja varataan ne. Samaan aikaan kootaan koko työryhmä ja tehdään sopimukset. Myös kuvauksissa käytettävä tekniikka valitaan, etsitään, tarkastetaan ja säädetään laitteet tuotannon tarpeisiin sopiviksi. Esituotanto pitää sisällään käytännön asioiden valmistelua ja hoitamista niin, että kuvausjakson alkaessa kaikki on suunniteltuna ja valmiina kuvauksia varten. Nykypäivänä hyvää ennakkosuunnittelua pidetään edellytyksenä kuvausten toimivuudelle. (mt.)

2.2 Tuotanto

Varsinainen tuotantovaihe pitää sisällään kuvaukset eli elokuvan teknisen ja taiteellisen toteutuksen. Kuvaukset ovat elokuvatuotannon näkyvin ja tunnetuin vaihe. Ennen kuvauksia rakennetaan lavastus kuvauspaikalle ja näyttelijät harjoittelevat ohjaajan kanssa. Yksinkertaisesti tiivistettynä kuvaustilanteessa kamera kuvaa näyttelijöitä ohjaajan ohjauksen mukaan. Kuvausvaiheessa ohjaaja on taiteellisen työryhmän johtaja ja tuotannollinen johto on tuottajalla ja tuotantopäälliköllä. (Viikari, ym. 1999. Velling 2008,8)

Kuvausmateriaalia kuvataan kymmenkertainen määrä siihen nähden, mikä päätyy lopputulokseen eli valmiiksi leikattuun elokuvaan. Yhtenä kuvauspäivänä kuvataan noin kolme sivua käsikirjoituksesta, mistä poikkeuksena tietysti teknisesti vaativat kohtaukset, joihin kuluu huomattavasti enemmän aikaa. Satasivuisen käsikirjoituksen kuvauksiin voi siis arvioida kuluvan 36 kuvauspäivää. Kuvatun materiaalin jälkityöt alkavat usein jo kuvausten aikana. (Laitinen 2010; Viikari, ym. 1999. Velling 2008,13)

2.3 Jälkituotanto

Jälkituotantovaihe pitää sisällään kuvalle ja äänelle tehtävät tekniset työt. Jälkitöiden valmistelu tehdään jo esituotantovaiheessa, kun ne budjetoidaan ja tehdään sopimukset tuotannossa syntyneen materiaalin käsittelystä. Jälkituotanto tapahtuu suurimmalta osin kuvausten jälkeen. Tähän vaiheeseen kuuluu kuva-leikkaus, äänen leikkaus, jälkiäänitys, miksaus, efektien ja trikkien lisäys, värimääritys ja elokuvan musiikin sävellys. (Laitinen 2010; Mäkelä 2009,15; Piesala 2010; Viikari, ym. 1999.)

Se miltä lopullisen elokuvan toivotaan näyttävän, on suunniteltava hyvin jo ennen kuvauksia, sillä vaikka kuvalle voidaankin jälkikäteen tehdä monenlaisia ihmeitä, ei väärää kuvasuhdetta tai muuta mahdollista epäonnistumista voida

muuttaa. Valmiiksi leikatusta elokuvasta teetetään esityskopio ja käsikirjoituksesta käännös, jotta voidaan tehdä tekstitys. (mt.)

2.4 Levitys

Elokuvan valmistuttua sen täytyy vielä löytää tie katsojan luokse. Elokuvia levittävät pääasiassa vain suuret elokuvayhtiöt ja riippumattomienkin tuotantojen on saatava näiden kanssa levityssopimus. Elokuvia levittävät yhtiöt kontrolloivat elokuvien esitysoikeuksia saadakseen mahdollisimman paljon taloudellista voittoa. Suomessa tunnetuimpia elokuvia levittäviä yhtiöitä ovat Cinema Mondo, Sandrew Metronome, Scanboxi, Finnkino, FS-Filmi, Nordisk Film Theatrical Distributioni ja Walt Disney Studios Finland. Kaikki elokuvateatterilevitykseen tehdyt elokuvat eivät koskaan päädy valkokankaalle, vaan saavat ensi-iltansa suoraan DVD:llä. Suuri osa elokuvista esitetään ainoastaan televisiossa, mikä onkin merkittävin levityskanava suomalaiselle elokuvalle. (Piesala 2010; Viikari ym. 1999.)

Elokuvan markkinointi on tämän päivän toimintatapojen mukaan voimakkainta ennen elokuvan ensi-iltaa. Mainontaa varten elokuvasta tehdään ”traileri” eli audiovisuaalinen mainos ja siitä leikataan lyhyempi versio ”teaseri”. Näiden tarkoituksena on herättää yleisön kiinnostus ja muodostaa positiivinen ennakkokäsitys itse elokuvasta. (Viikari ym. 1999.)

Elokuva festivaalit ympäri maailman ovat tärkeitä tilaisuuksia elokuvan markkinoinniseksi, kun tavoitteena on mahdollisimman laajat levityssopimukset. Varsinkin riippumattomille tuotannoille festivaalit ovat merkittävä jakelukanava. Suomessa huomattavia elokuvafestivaaleja ovat ainakin Espoo Ciné, Helsinki Film Festival Rakkautta ja Anarkiaa, Sodankylän Elokuva juhlat ja Tampere Film Festival. (Piesala 2010; Viikari, ym. 1999.)

3 ELOKUVATUOTANNON TEKIJÄT

Elokuvatuotannon työryhmään kuuluvat kaikki elokuvan tekoon osallistuvat. Työryhmä koostuu pääasiassa freelancereista, ja vaikka tuotantoyhtiöillä on usein tapana käyttää tuotannoissaan samoja työntekijöitä, on jokaisen elokuvan työryhmä aina erilainen.

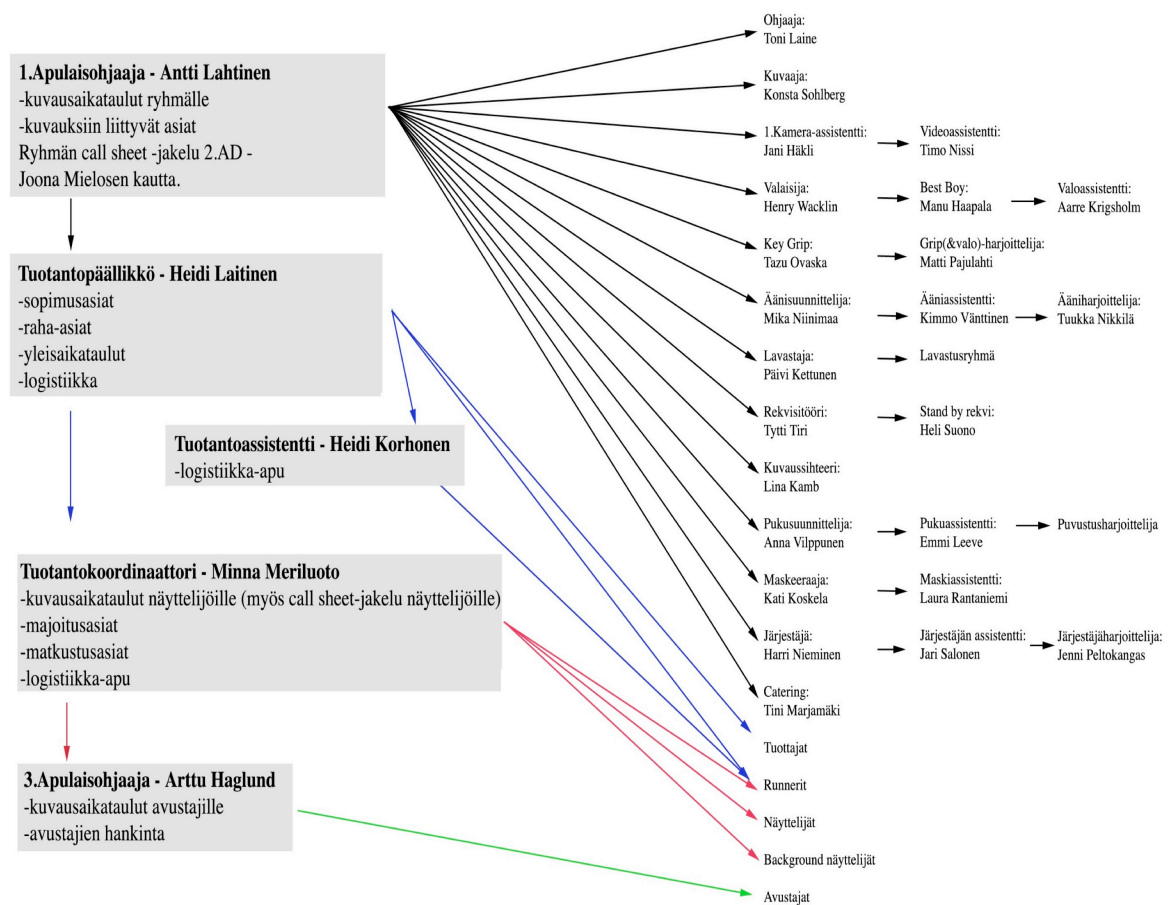
Elokuvatuotannossa jokainen vastuunkantaja on erittäin riippuvainen muiden tekijöiden toiminnasta (Salmi 2009;26). On äärimmäisen tärkeää, että jokaisesta elokuvan tekoon osallistuvasta toimijasta voidaan sanoa, että hän ”tekee samaa elokuvaa”, kuten Sidney Lumet painottaa useaa otteeseen kirjassaan Elokuvan tekemisestä (1995).

Suomalaisessa elokuvantuotantokulttuurissa työryhmä koetaan tasavertaisena yhteisönä. Työryhmän yhteisöllisyyden tunteesta huolimatta, tai toisaalta sitä edesauttaen, vallitsee elokuvatuotantoon osallistuvien kesken tietty hierarkia. Hierarkiassa on kysymys vastuun jakautumisesta eri ryhmien ja osastojen toimijoiden kesken sekä hyväksi havaituista ja perustelluista tavoista esimerkiksi tiedon kulkuun liittyen. Kuvaustilanteessa vastuu toiminnasta on ohjaajalla, häntä seuraavat taiteellisessa vastuussa olevat ryhmän päälliköt eli HODit (head of department), kuten kuvaaja, äänisuunnittelija, lavastaja ja puvustaja. Nämä vastaavat omista työryhmistään ja tiedon kulusta kunkin osaston sisällä. Tuotanto-toimistolla vastuu jakautuu tuottajalta tuotantopäällikölle ja edelleen tuotantokoordinaattorille tai tuotantosihteerille. Elokuva-alalla toimivat tunnistavat nämä käyttäytymissäännöt, mutta uusille harjoittelijoille hierarkian vaikutus käytännön toimintaan voi aiheuttaa yllättäviä tilanteita ja useimmiten erehdyksen kautta oppimista. (Laitinen 2010; Harjula 2010.)

Elokuvan tuotanto on pitkä prosessi, jossa kaikki toimijat eivät työskentele samanaikaisesti. Tuottaja, ohjaaja ja käsikirjoittaja valmistelevat idean ja käsikirjoituksen. Esituotannon aikana tuotantopäällikkö, apulaisohjaaja ja tuotantokoordinaattori huolehtivat tuotannollisista asioista ja käytännön järjestelyistä tähdäten kuvauksiin. Taiteellisesti vastaavat valmistelevat omat osa-alueensa ja

omat ryhmänsä kuvausjaksoa varten. Kuvausvaiheessa ryhmä on suurimmillaan, mutta kaikki eivät ole kuvauspaikalla, vaan samaan aikaan kuvauksiin liittyviä käytännön järjestelyitä, jälkituotannon valmisteluun, markkinointiin ja leviytykseen vaikuttavia asioita hoidetaan tuotantotoimistolla. (Laitinen 2010; Salmi 2009,4-5.)

Työryhmään kuuluvat tuotannolliset toimijat, taiteellisesti vastuussa olevat henkilöt sekä kuvausryhmä ja jälkitöiden tekijät. Kuvio 2. Havainnollistaa yhtä mahdollista vaihtoehtoa tiedon kululle elokuvan kuvausjaksolla ja siitä näkee myös listan toimijoista. Kaikki taiteellisessa vastuussa olevat eivät osallistu kuvauksiin, sillä käsikirjoittaja tekee työnsä ennen kuvausjaksoa ja leikkaaja ja säveltäjä vasta kuvausten päätyttyä.

Kuvio 2. Pihalla –elokuvan tiedonkulkukaavio (Lahtinen 2008)

3.1 Tuotannolliset toimijat

Elokuvatuotannossa on paljon tuotannollisia asioita, jotka täytyy tehdä. Riippuu tuotannon koosta, määrärahoista ja elokuvatuotantoyhtiön toimintatavoista, kelle ja miten nämä työtehtävät jakautuvat. Elokuvatuotanto vaatii kuitenkin aina tuottajan ja usein myös tuotantopäällikön. Pienimmissä tuotannoissa saattaa esimerkiksi ohjaaja hoitaa kaikki tuotannolliset tehtävät, mutta useissa elokuvatuotantoyhtiöissä on oma tuotantosihteeri ja suurimmissa tuotannoissa suuri joukko tekijöitä erilaisilla nimikkeillä, kuten apulaistuottaja, tuottajan assistentti, tuotantokoordinaattori ja tuotantoassistentti.

Merkittävää tuotantotoimiston rakenteen muodolle on, missä vaiheessa kukin toimija tulee mukaan tuotantoon ja millaista henkilökohtaista osaamista heillä kullakin on. Helsinki-filmillä on viime aikoina ollut käytössä tuotantoryhmän rakenne, jossa ei ole ollenkaan tuotantopäällikköä, vaan linjatuottajaa avustavana on suoraan tuotantokoordinaattori. (Laitinen 2010.)

3.1.1 Tuottaja

Tuottaja käynnistää ja päättää elokuvatuotannon. Hän tekee valinnan toteutettavasta projektista, usein ohjaajan tai käsikirjoittajan ehdotuksien pohjalta. Projekti voi olla myös tuottajan oma idea, jolloin hän etsii käsikirjoittajan ja ohjaajan, ja valvoo käsikirjoituksen syntyä olemalla mukana kehittelemässä ja kirjoittamassa sitä. (Hyytiä 2004, 60-62; Juntunen 1997, 146; SET ry 2010; Työ- ja elinkeinoministeriö 2008; Viikari, ym. 1999.)

Tuottajalla on kokonaisvastuu koko tuotannosta ja kaikista sen tekijöistä. Hänellä on valta päättää taloudellisista ratkaisuista, joilla hän edesauttaa ja mahdollistaa taiteellisten toimijoiden työrauhan ja keskittymisen omiin tehtäviinsä. Elokuvatuotannossa raha on merkittävin resurssi, jolla luodaan mahdollisuudet koko projektin toteutumiselle. Tuottajalla on päävastuu taloudesta ja hänen tärkein tehtävänsä on budjetin laatiminen ja sen seuraaminen koko tuotantoprosessin ajan. Tähän liittyvät ongelmien ratkaisut ovat tuottajan vastuulla. Hän etsii ra-

hoittajat, neuvottelee ja tekee kaikki sopimukset yhteistyökumppanien, työryhmän, näyttelijöiden ja laboratorion kanssa. Elokuvan levityksen ja markkinoinnin organisointi ja valvonta kuuluvat myös tuottajan työnkuvaan. (mt.)

Tuottajalla voi olla apunaan tuotannollisia toimijoita esimerkiksi titteleillä linjat tuottaja, avustava tuottaja ja tuottajan assistentti. Näiden tehtävänä on avustaa tuottajaa rahoituksen järjestämisessä ja kaikessa muussa missä vain tarvitaan. (Viikari ym. 1999.)

3.1.2 Tuotantopäällikkö

Tuottaja nimittää tuotantopäällikön vastaamaan varsinaisesta tuotannosta eli kuvauksista. He laativat yhdessä budjetin, josta tuotantopäällikkö tekee tarkennetun version kuvausjaksoa varten. Tuotantopäällikkö vastaa asioiden tiedottamisesta työryhmälle, sekä toimii yhteyshenkilönä tuottajan ja työryhmän välillä. Kaikkien hallinnollisten, taloudellisten ja teknisten yksityiskohtien koordinointi ja valvonta on tuotantopäällikön vastuulla. Hän tekee alustavan käsikirjoituksen purun, ennakkosuunnittelu-aikataulun, kuvausaikataulun ja lopputyö-aikataulun, sekä neuvottelee työ sopimukset muiden kuin taiteellisesti vastaavien työryhmän jäsenten kanssa. Tuotantopäällikkö valvoo ja hoitaa päivittäisen rahaliikenteen ja etsii ratkaisut äkillisiin menoihin. Hän on kuitenkin tilivelvollinen tuottajalle. (Juntunen 1997, 145-146; SET ry 2010; Viikari, ym. 1999.)

Tuotantopäällikkö on päivittäin kuvauspaikalla ja vastaa siellä kaikkien asioiden sujumisesta. Hän hoitaa kaikki kuvauspaikkoihin liittyvät luvat, sopimukset, vakuutukset, kuljetukset ja ruokailun. Tuotantotilojen organisointi tarkoittaa, että hän hankkii puhelimet, merkitsee pysäköintialueet, WC:t, tilat avustajille, puvusto- ja maskeeraustilan sekä paikan ruokailulle. Tuotantopäällikkö saattaa myös toimia apulaisohjaajana tai kuvauspäällikkönä tai hänen työtehtäviään jaetaan järjestäjälle, apulaisohjaajalle, tuotantokoordinaattorille, tuotantoassistentille ja harjoittelijoille. (mt.)

3.1.3 Tuotantosihteeri

Useissa elokuvatuotantoyhtiöissä on tuotantosihteeri tai toimistosihteeri, joka auttaa tuottajaa ja tuotantopäällikköä kaikessa mahdollisessa. Hänen tehtävänä on hoitaa maksuliikennettä, tilityksiä ja laskuja. Tuotantosihteeri toimii yhteyshenkilönä elokuvatuotannossa, on useimmiten toimistolla, vastaa puhelimeen, sähköposteihin ja pitää kotisivut ajankohtaisina. Tuotantosihteerin työkuva vaihtelee suuresti eri tuotantoyhtiöissä ja kussakin projektissa. Hän saattaa toimia kuvaussihteerinä tai olla järjestämässä kuvauksiin liittyviä asioita yhdessä tuotantopäällikön ja järjestäjän kanssa. (Juntunen 1997, 142,146; Työ- ja elinkeinoministeriö 2008.)

Tuotantosihteeri ja tuotantokoordinaattori ovat jonkun verran päällekkäisiä titteleitä ja vain harvoin tuotannossa on molemmat (Laitinen 2010).

3.1.4 Tuotantoassistentti

Usein tuotantoassistentit ovat harjoittelijoita ja heitä kutsutaan myös runnereiksi. Runner on nimitys juoksupojalle tai –tytölle ja heidän tehtävänä on hoitaa kaikki tuotantoon liittyvät juoksevat asiat, kuten tavaroiden ja ihmisten kuljettaminen paikasta toiseen, kopioiminen ja materiaalien toimittaminen. Tuotantoassistentti on yleensä järjestäjän apuna kuvauspaikalla, tarvittaessa esimerkiksi liikenteenpysäyttäjänä. Harjoittelijalla ei ole lainkaan tuotannollista vastuuta, vaan hän vain suorittaa annettuja tehtäviä. (Harjula 2010; Juntunen 1997, 142; Viikari ym. 1999.)

”Mielestäni on hienoa, että tuotantoyhtiöissä työskentelevien nimikkeitä ja työnkuvia mietitään. Eri tuotantojen välillä nimikkeet ja nimikettä vastaavat tehtävänkuvat tietysti vaihtelee, mutta olisi tärkeää, että ihmiset työskentelevät oikealla nimikkeillä. Mitä tulee harjoitteluun ja harjoittelijoihin, harjoittelu on hyvä keino päästä tuotanto maailmaan sisälle ja oppia käytännönkokemusta. Tästä syystä olisikin hyvä, että harjoittelijat nimensä mukaisesti tulisivat harjoitteluun ja olisivat oikeasti harjoittelijoita, jotka ovat tutustumassa työhön ja kartuttamassa kokemustaan.” (Meriluoto 2010b.)

3.2 Muut tuotannollisiin töihin osallistuvat toimijat

Apulaisohjaaja on ohjaajan oikea käsi ja toimii yhteyshenkilönä kuvauspaikalta tuotantopäällikköön. Hänen tehtävänä on koordinoita ja pyörittää kuvauksia, sekä huolehtia kurista ja järjestyksestä kuvauspaikalla. Apulaisohjaaja vastaa käytännön järjestelyjen sujumisesta kuvauspaikalla ja huutaa käskyt kuvaustilanteessa. Hänen tehtävänä on mahdollistaa ohjaajan keskittyminen taiteelliseen työhönsä. Ennen kuvausten alkua apulaisohjaaja kokoaa yksityiskohtiin puretun käsikirjoituksen kuvausaikatauluksi ja tekee call sheetit eli päiväkohtaiset aikataulut. Avustajiin liittyvät asiat kuuluvat apulaisohjaajalle. Hän vastaa avustajien hankinnasta ja heidän ohjauksesta kuvauspaikalla. Suurissa tuotannoissa apulaisohjaajalla on apunaan 2.apulaisohjaaja ja joskus jopa 3.apulaisohjaaja. (Juntunen 1997,141; Viikari, ym. 1999.)

Järjestäjä hoitaa kuvauspaikkaan liittyvien asioiden organisoinnin. Hän etsii kuvauspaikat, neuvottelee niiden sopimukset ja on yhteydessä kuvauspaikkojen omistajiin kuvaustilanteiden aikaan, jotta työryhmä saa keskittyä kuvauksiin. Järjestäjä huolehtii kaikista mahdollisista ja mahdottomistakin käytännön järjestelyistä, mitkä liittyvät kuvauspaikkoihin. Hän vaimentaa naapurin haukkuvan koiran tai äänekkään ruohonleikkurin, poistaa kuvissa haitallisesti näkyvät uteli-aat ohikulkijat ja selittää kyselijöille ystävällisesti kuinka nopeasti kuvausryhmä poistuu heitä häiritsemästä. Liikennejärjestelyt ja pysäköinti ovat näkyvimpiä osa-alueita järjestäjän työssä. Kuvausryhmä rekkoineen aiheuttaa tilanpuutetta parkkipaikoilla ja kapeilla teillä, joten järjestäjä organisoii niiden aiheuttamat ongelmat mahdollisimman vähäisiksi. Järjestäjä hoitaa kuvaustilanteisiin liittyvät kontaktit viranomaisiin kuten pelastuslaitokseen ja poliisiin. Hän toimii kuvaksissa ”huoltomiehenä”. Järjestäjä myös vastaa loppusiivouksesta ja tarkastaa viimeiseksi itse, että kuvauspaikat on jätetty asianmukaiseen kuntoon ja mahdolliset vauriot korjattu. (Juntunen 1997,142; Viikari, ym. 1999.)

4 TUOTANTOKOORDINAATTORIN TYÖTEHTÄVÄT

Tuotantokoordinaattori on tuotantopäällikön työpari, joka vastaa tuotantotoimiston käytännön toiminnasta. Henkilökohtaiset erityistaidot, kontaktit ja osaaminen vaikuttavat työnkuvan määrittymiseen tuotantokohtaisesti. Tuotantokoordinaattorin työ on pääasiassa ennakkovalmistelua kuvauksien sujuvuuden takaamiseksi. Työtehtävät vaihtelevat paljon eri tuotannoissa. (Laitinen 2010; Meriluoto 2010; Viikari ym. 1999.)

4.1 Käytännön asioita

Ensimmäinen ja yksinkertainen tuotantokoordinaattorin työtehtävä on työryhmän listaaminen. Työryhmälistaan kerätään elokuvatuotannon kaikkien työntekijöiden tittelit, nimet ja yhteystiedot ja sitä päivitetään ja täydennetään sitä mukaa, kun uusia työsopimuksia varmistuu. Työryhmäläiset kootaan myös sähköpostilistalle, jotta saadaan ryhmäviesteillä lähetettyä käsikirjoitukset, tuotantotiedot ja aikataulut ja kyselyä myös esimerkiksi työntekijöiden ruokainerajoituksista. Yhteydenpito työryhmään on yksi tuotantokoordinaattorin tärkeimmistä työtehtävistä. (Harjula 2010; Laitinen 2010; Meriluoto 2010.)

Tuottaja tekee sopimukset näyttelijöiden ja HODien kanssa, ja tuotantopäällikkö työryhmäläisten kanssa. Tuotantokoordinaattori avustaa tuotantopäällikköä sopimus pohjien kirjoittamisessa. Kaluston vuokrauksen ja jälkitöiden tarjouspyynnöt saattavat kulkea tuotantokoordinaattorin kautta tuotantopäällikölle, joka vahvistaa niiden sopimukset. Kuvauskaluston, tuotantoryhmän ja käytettävien tilojen vakuutukset on sovittava vakuutusyhtiön kanssa. (mt.)

Matkat ja majoitus kuuluvat tuotantokoordinaattorin vastuualueisiin. Hän kartoittaa sopivimmat matkustustavat työryhmälle ja joskus myös kuljetuksen kalustolle. Etsii tarvittaessa edullisia lentoja, varaa ne ja tiedottaa asianosaisille matkajärjestelyistä. Tuotantokoordinaattori neuvottelee autojen vuokraukset ja suun-

nittelee ajoreitit. Hän pyytää tarjouksia majoitusvaihtoehtoista ja varaa hotelli-huoneet. (mt.)

”Se on lähteny ihan ruohonjuuritason työstä. Että montako ihmistä on, ja missä ne haluaa nukkua ja kuka haluaa oman huoneen ja sit varaan niille hotellin. Ja mietin miten ihmiset liikkuu, suunnittelen kuljetukset, varaan lennot ja autot. Yleisesti ottaen ne on niitä logistisia ja käytännön asioita: miten saadaan kalusto paikalle, miten järjestää tuotantotoimisto.. Ja että kaikki on valmiina, kun ryhmä tulee paikalle.” (Harjula 2010.)

Tuotannossa tarvittavien tilojen hankkiminen on tuotantokoordinaattorin tehtävä. Jos elokuvatuotannossa on pitkä kuvausjakso eri kaupungissa, kuin missä tuotantoyhtiön toimisto sijaitsee, perustetaan kuvausten ajaksi erillinen tuotantotoimisto. Tuotantokoordinaattori vastaa silloin tuotantotoimiston tilan hankkimisesta ja muista siihen liittyvistä käytännön järjestelyistä. Kuvauspaikkojen etsimiseen on usein palkattu erillinen toimija tittelillä location scout, scoutti. Mutta myös tuotantokoordinaattori voi etsiä kuvauspaikkoja. Lokaatio on todellinen kuvauspaikka, kuten koti, ravintola, toimisto, piha tai tie. Studio on tila, jonne kuvauspaikka on rakennettu kokonaan lavasteilla. Tuotantokoordinaattori toimii yhteyshenkilönä kuvauspaikkojen omistajiin, tiedottaen heitä koskevista kuvausaikatauluista ja järjestelyistä ja tekee tai valmistelee niihin liittyvät sopimukset. Hän huolehtii avaimista ja turvakoodeista ja tiedottaa työryhmälle kuvauspaikan omistajien mahdolliset rajoitukset toiminnalle tiloissa tai alueella. (mt.)

Tuotantoon liittyvät lupa-asiat kulkevat valmisteltuina tuotantokoordinaattorilta tuotantopäällikölle kuitattaviksi. Kuvausluvat kuvauspaikkoihin neuvotellaan alueiden ja tilojen omistajien tai haltioden kanssa. Jos elokuvassa on näyttelijöinä lapsia, on heille anottava poikkeustylö lupa. Mahdollisesti tarvittava liikenteenpysäytys on luvanvaraista. Liikenteenohjauslupa haetaan poliisilta ja eri kunnissa on sen suhteen erilaisia käytäntöjä. Julkisella paikalla kuvaamisesta on kohteliasta ilmoittaa poliisille, jotta he tietävät mitä alueella tapahtuu. (mt.)

Tuotantokoordinaattori hoitaa tuotantoon liittyvät lähetykset, postitukset ja kuriiriliikenteen. Hän on apuna eri osastoille käytännön järjestelyissä, kuten ruoka- paikkojen kartoituksessa cateringille. Tuotantokoordinaattori on yhteydessä sidosryhmiin neuvotellen sponsoroinneista liittyen tuotannossa tarvittaviin tiloihin

ja tuotteisiin. Esimerkiksi catering ja rekvisiittaosasto saattavat tarvita tuotesponsorointia. Näitä pienimuotoisia yhteistyökumppaneita kiitetään elokuvan lopputeksteissä tai heille lähetetään DVD valmiista elokuvasta. (mt.)

4.2 Palaverit ja tilaisuudet

Tuotantokoordinaattori organisoii ja kutsuu koolle palaverit ja varaa niitä varten tilat. Hyvissä ajoin ennen kuvauksia järjestetään tuotantopalaveri. Siihen osallistuvat vastaavat toimijat, eli tuottaja, tuotantopäällikkö, ohjaaja, apulaisohjaaja ja ”HODit”. Tuotantopalaverissa käydään huolellisesti läpi käsikirjoitus ja alustava kuvausaikataulu, jotta voidaan minimoida yllätykset kuvaustilanteessa. HODien osastojen valmistelut ovat tässä vaiheessa lähes valmiit ja he voivat vielä esittää toiveita ja vaatimuksia kuvauspaikkojen yksityiskohtiin liittyen. Tuotantokoordinaattori kokoaa tuotantopalaveriin jaettavaksi tietopaketit, sisältäen käsikirjoituksen, työryhmälistan, tuotannon aikataulun ja alustavan kuvausaikataulun.

Kuvausjakson käynnistävä palaveri tunnetaan nimellä kick start ja siihen kutsutaan koko työryhmä. Tuotantopäällikkö ja apulaisohjaaja pitävät puheenvuorot käytännön asioista, toimintatavoista ja pelisäännöistä. Kick startissa työryhmälle jaetaan loputkin tuotantoon liittyvät materiaalit, kuten call sheetit, eli päivittäisaikataulut ja tuotantomuistiot. Silloin myös varmistetaan, että kaikilla on käsikirjoitus ja kuvausaikataulu. Yleensä nämä on annettu jo työsopimusta tehtäessä tai lähetetty sähköpostilla aikaisemmin. Kick start on tärkeä tilaisuus työryhmän yhteishengen luomiselle. Silloin myös tutut ehtivät vaihtaa kuulumisia niin, että ensimmäisen kuvauspäivän alkaessa kaikki pääsevät keskittymään suoraan töihin.

Karonkka on heti kuvausjakson päätyttyä järjestettävä vapaamuotoinen tilaisuus ja juhla. Se on koko työryhmän yhteinen, mukava päätös kuvausjaksolle. Karonkkaa vietetään yleensä syöden ja saunoen. Tuottaja, tuotantopäällikkö tai ohjaaja pitää puheenvuoron, jossa muistelee kuvausjaksoa ja kiittää työryhmää. On tapana, että varsinkin harjoittelijoita huomioidaan tässä tilaisuudessa erityiskiitoksin.

4.3 Materiaalit työryhmälle

Tuotantokoordinaattori valmistelee käsikirjoituksen purun ja hahmottelee kuvausaikataulua. Tuotantopäällikkö tekee niistä alustavat versiot, ja viimeistelee yhdessä apulaisohjaajan kanssa lopullisen kuvausaikataulun. Kaikkien näiden toimijoiden näkökulmat luovat hyvät edellytykset sille, että kaikki osatekijät on varmasti huomioitu. Aikataulun muodostumista määrittää budjetti. Kohtauksia ei aikatauluteta kuvattavaksi kronologisesti, vaan taloudellisesti loogisessa järjestyksessä. Aikataulun tekeminen on kuin palapelin kasaamista. Samoissa kuvauspaikoissa kuvattavat kohtaukset kannattaa asettaa peräkkäin, jotta välttyään turhilta siirtymiltä. On otettava huomioon näyttelijöiden aikataulut heidän muiden töidensä osalta ja varmistettava työntekijöiden lakisääteinen lepoaika kuvauspäivien välillä.

Kuvausaikataulu tehdään purkamalla käsikirjoitus osiin ja taulukoimalla tiedot. Sitä varten on olemassa kätevä työkalu, tietokoneohjelma EP scheduling. Käsikirjoituksesta puretaan yksitellen erikseen jokainen kohtaus ja merkitään siitä kaikki tiedot. Kohtauksessa huomioitavia asioita ovat: sisä- vai ulkotila (INT/EXT), kohtauksen pituus, siinä esiintyvät näyttelijät, tarvittava rekvisiitta, puku- ja maskiosastojen erikoisuudet, vuorokauden aika, kuvauspaikka ja mahdolliset efektit, kulkuneuvot tai eläimet. (Pienihäkkinen 2009,14-16.)

Kuvausjaksoa varten tuotantokoordinaattori kasaa työryhmälle jaettavaksi tuotantomuistion. Se on vihkonen, johon on koottuna yleistä informaatiota käytännön asioista ja siitä käytetään myös nimiä tuotantobooklet ja tuotantoraamattu. Tuotantokoordinaattori tekee tuotantomuistion yhdessä apulaisohjaajan kanssa tai pyytää apulaisohjaajaa kirjoittamaan vihkoon liitettäväksi ohjeita käytännön toiminnasta kuvauksissa. Tämä ”apulaisohjaajan sanaksi” kutsuttu osio pitää sisällään tietoja esimerkiksi käyttäytymisestä kuvauspaikalla, cateringista, työajasta, päivän aloituksesta, näyttelijöiden aikatauluista, sähköstä, kuvausaikatauluista, puvustuksesta ja maskista sekä ohjeen kuinka toimia mahdollisissa myöhästymisissä.

Tuotantomuistioon kerätään tärkeimmät kuvausjaksolla tarvittavat tiedot, kuten tuotantoon liittyviä päivämääriä, kuvausaikataulu, tuotantotoimiston yhteystiedot, työryhmälista, näyttelijöiden nimet ja roolinimet sekä tiedot käytettävästä kalustosta ja kuvausmateriaalin käsittelystä. Siitä on tärkeää löytää myös kuvauspaikkojen osoitteet, ajo-ohjeet ja kartat ja ohjeistus parkkeerauksesta. Muita liikkumiseen liittyviä tietoja ovat autovuokraamon yhteystiedot, lista siitä kuka mitäkin autoa ja kyytiä käyttää sekä ohjeet kuinka menetellä bensakorttien kanssa. Tuotantomuistio pitää sisällään myös asiaa tuntilistoista, ylittöistä, palkanmaksusta ja tuotantoennakoista. (Pienihäkkinen 2009, 24-26.)

Jos kuvausvaihe jakautuu erillisille kuvausjaksoille ja varsinkin jos kuvausjaksot tapahtuvat eri kaupungeissa, on käytännöllisintä tehdä niille kullekin erilliset tuotantomuistiot.

4.4 Muuttuvien tietojen päivitys ja tiedotus työryhmälle

Vaikka elokuvan kuvausjakso olisi suunniteltu huolellisesti kaikki yksityiskohdat huomioiden, tulee useimmissa elokuvatuotannoissa tilanteita, joissa suunnitelmat muuttuvat ja tarkentuvat. Aikataulumuutoksiin vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi kuvaussuunnitelmaan nähden vääränlaiset tai vaihtelevat sääolosuhteet, mahdollinen näyttelijän sairastuminen tai työtahdin hidastuminen siksi, että töitä olisi enemmän kuin tekijöitä. (Harjula 2010; Laitinen 2010; Meriluoto 2010.)

Tuotantokoordinaattorin tehtävänä on päivittää muuttuneet tiedot ja aikataulut. Apulaisohjaaja tiedottaa akuuteista muutoksista kuvauspäivän aikana ja seuraavaa tai tulevia kuvauspäiviä koskevista muutoksista ilmoitetaan sähköpostilla ja tekstiviesteillä. On tärkeää muistaa pyytää työryhmän jäseniltä kiittäus päivitettyjen tietojen lukemisesta eli vastaus sähköpostiin tai tekstiviestiin. (mt.)

Tavallisin päivitettävistä tuotantomateriaaleista on call sheet, jota jotkut kutsuvat myös päiväraamatuksi. Se on kuvausaikataulun perusteella tehty, taulukoitu kuvauspäiväkohtainen aikataulu ja käsikirjoituksen jälkeen tärkein tiedon lähde kuvauksissa. Yleensä apulaisohjaaja tekee call sheetit, ehkä tuotantokoordinaattorin hahmottelemille pohjille ja tuotantokoordinaattori päivittää niihin tie-

toja apulaisohjaajan ohjeiden mukaan. Call sheetit on tapana jakaa aina viikoksi etukäteen, jotta työryhmän jäsenten on mahdollista suunnitella elämänsä myös työajan ulkopuolella. Päivitetyt versiot call sheeteista tulostetaan erivärisille papereille ja muutosversioille on omat värikoodit. (Harjula 2010.)

Call sheetissa lukee elokuvan nimi ja tuotantoyhtiö ja sen yläosaan on kirjattu kuvauspäivän numero, päivämäärä, työaika, call time eli töiden aloitus aika (saattaa olla esim. valoryhmällä muuta ryhmää aikaisempi), aika, jolloin kamera käy, lounastauko, kuvauksen lopetusaika ja päivänvalon kesto. Tärkeimpinä tietoina call sheetissa ovat kuvauspaikat ja aikataulutettu lista kuvattavista kohdauksista, sekä niihin liittyvistä yksityiskohdista, jotka eriteltiin kuvausaikataulua tehtäessä. Call sheetista löytyy myös näyttelijöiden aikataulut puku- ja maskiosastojen suhteen sekä valmius kuvaustilanteeseen ja joskus myös maininnat heidän kuljetuksistaan. Ja call sheetiin on käytännöllistä laittaa myös useimmin tarvittavat yhteystiedot, eli apulaisohjaajan, järjestäjän, tuotantopäällikön ja ”runnereiden” puhelinnumerot.

4.5 Muita työtehtäviä

Tuotantokoordinaattori auttaa esiintyjien etsimisessä pikkurooleihin eli roolituksessa. Myös avustajien etsintä tai etsinnän koordinointi kuuluu hänen työtehtäviinsä. Avustajat ovat kameran edessä esiintyviä henkilöitä, joilla ei yleensä ole vuorosanoja. He näkyvät elokuvassa usein esimerkiksi ohikulkijoina, ravintolan asiakkaina tai konserttiyleisönä. Ohjaaja kertoo toiveensa millaisia avustajia kuviin tarvittaisiin, kuten kuinka monta, minkä ikäisiä ja kumpaa sukupuolta. Avustajiksi haluavat lähettävät itse hakemuksia suoraan elokuvatuotantoyhtiöihin. Myös roolituspalveluiden listoilta voi kysellä tuotantoon sopivia avustajia. Harrastajanäyttelijöiden tai urheiluseurojen pyytäminen avustajiksi on yleistä. Kokemuksen lisäksi avustajat saavat palkkioksi esimerkiksi 20 euroa tai elokuvalippuja. Tuotantokoordinaattori saattaa usein päätyä itsekin toimimaan avustajana. (Harjula 2010; Meriluoto 2010.)

Tarvittaessa tuotantokoordinaattori avustaa järjestäjää kuvauspaikalla. Hän osallistuu esimerkiksi liikenteenpysäytykseen, hoitaa radiopuhelimien jakami-

sen, latauksen ja etsii niiden mahdollisesti kadonneet osat. Tuotantokoordinaattori on koko kuvausjakson valmiudessa avustamaan kuvausten sujuvuutta, kuten hätäapuna näyttelijäkuljetuksissa ja tavaroiden noudoissa.

”Vähän tuotannosta riippuen joskus on tuotantoassistentti, joka hoitaa osan näistä asioista ja sit itte osan. Et se vähän jakautuu.” (Harjula 2010.)

Elokuvatuotannoissa pyritään usein budjetillisista syistä yhdistämään toimijoiden työtehtäviä. Tuotantokoordinaattori voi toimia oman työnsä lisäksi samassa tuotannossa myös esimerkiksi kuvaussihteerinä, cateraajana (ruokahuolto), järjestäjänä, scouttina (kuvauspaikkojen etsintä) tai 2.apulaisohjaajana huolehtien avustajista. Tuotantokoordinaattorin työ loppuu kun kuvausjakso on ohi ja kaikki autojen ja tavaroiden palautukset hoidettu. (Harjula 2010; Meriluoto 2010.)

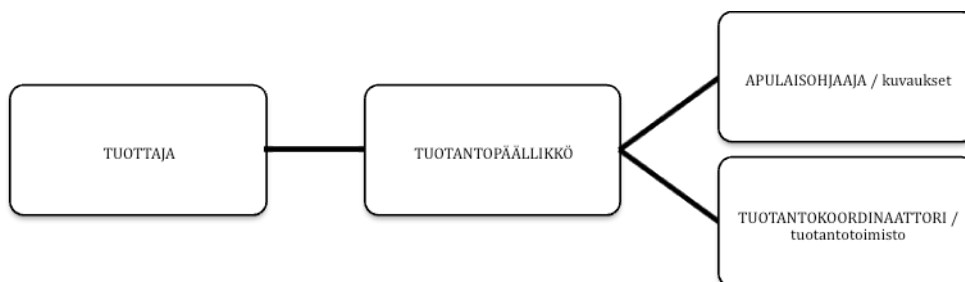
5 TUOTANTOKOORDINAATTORIN ROOLI JA ASEMA

Ei ole mitenkään itsestään selvää, että jokaisessa elokuvatuotannossa on tuotantokoordinaattori. Usein tuotantopäällikkö jakaa tuotannolliset työtehtävät apulaisohjaajan kanssa, tuotantoassistentin avustaessa heitä. Yleistä on, että tuotantokoordinaattori leikataan ensimmäisenä pois budjetista ja toivotaan, että hänen tehtävänsä voisi tehdä yksi tai kaksi tuotantoassistenttia (Harjula 2010).

Tuotantokoordinaattorin asema elokuvatuotannossa vaihtelee suuresti tuotannoittain. Tuotantoyhtiön toimintatavat ja työryhmän muoto määrittelevät tuotannollisten työtehtävien ja vastuun jakautumiseen tuotannollisten toimijoiden kesken. Myös elokuvatuotannon koko ja hoidettavien asioiden määrä vaikuttavat siihen, kuinka merkityksellinen tuotantokoordinaattori on tuotannon sujumiselle. (Harjula 2010; Laitinen 2010; Meriluoto 2010.)

Vastuun jakautumisen tuotannollisten toimijoiden kesken voi yleistää niin, että tuotantokoordinaattorilla on vastuu tietyistä ennalta määrättyistä osa-alueista ja hän työskentelee tuotantotoimiston päällikkönä, mutta tuotantopäällikön alaisuudessa. Tuotantopäällikkö vastaa kaikesta kuvauksiin liittyvästä budjetoidusta

toiminnasta, esituotannosta jälkituotantoon ja toimii tuottajan alaisena. Tuottajalla on lopullinen vastuu koko elokuvan tuotannosta. Apulaisohjaaja toimii tuotantopäällikön alaisuudessa ja on häneen yhteydessä kuvauksiin liittyvissä asioissa. Vastuun jakautumista ja tiedon kulkua kartoittava kaavio: kuvio 3. havainnollistaa tuotannollisten toimijoiden asemaa toisiinsa nähden. (Harjula 2010; Laitinen 2010; Meriluoto 2010; Viikari ym. 1999.)

Kuvio 3. Vastuun jakautuminen ja tiedon kulku.

”Tuotantokoordinaattori on vähän semmonen kolmosketjun pelaaja. Et siinä on niinku pari ketjua ylempänä. Jos fiktioelokuvassa on vaikkapa apulaisohjaajia enemmän, niin me ehkä liikutaan siinä kakkos- ja ykkösapulaisohjaajan välissä. Mutta et selkeesti tuotantopäällikkö ja ykkösapulaisohjaaja on tavallaan kakkosketjua.” (Harjula 2010.)

Tuotantokoordinaattorin töihin päädytään yleensä elokuva-alan muista työtehtävistä. Aiempi kokemus elokuvatuotantoon osallistumisesta on välttämätöntä, jotta osaa hahmottaa tuotannon kokonaisuutena ja tietää miten asiat on tapana tehdä. Monilla tuotantokoordinaattorina toimivilla on myös alaan liittyviä opintoja. Esimerkiksi medianomin, kulttuurituottajan tai media-assistentin koulutuksesta voi saada hyvät perustiedot ja taidot tuotannollisiin tehtäviin. (Harjula 2010; Laitinen 2010; Meriluoto 2010.)

”Tuotantokoordinaattorit on varmaan usein taustaltaan, ihan niinku me ollaan kaikki tai useimmat meistä on sellasia, että on lähteny tekemään jotain tiettyä hommaa, cateringii tai runnerointii tai puvustamista tai jotain.. Et lähdetään tekemään jotain tiettyä tehtävää, ja sen työn tekemisen kautta päätyy siihen tuotantokoordinaattorin hommaan.” (Laitinen 2010.)

Elokuvan tuotannossa on omat pelisääntönsä, joiden mukaan toimitaan. Tuotantokoordinaattorina toimivalla täytyy olla aiempaa kokemusta tuotannollisista

työtehtävistä, esimerkiksi tuotantoassistenttina. Hänen on tunnettava hyvin elokuvatuotannon toimintatavat, jotta työskentely olisi mahdollisimman tehokasta. Kuvausaikataulun ja call sheetien hahmottelemista varten tuotantokoordinaattorilla täytyy olla kokemusta kuvauksista. Aikatauluja suunniteltaessa pitää osata arvioida esimerkiksi, miten kauan valaisu kestää erilaisissa olosuhteissa tai kuinka paljon aikaa kuluu siirtymiin eli kuvausryhmän liikkumiseen kuvauspaikasta toiseen. (Harjula 2010; Laitinen 2010; Meriluoto 2010.)

”Tuotantokoordinaattorilla pitää olla kokemusta tuotannollisista työtehtävistä ja niihin liittyvistä yhteistyötahoista. Ja myös siitä miten asiat toimii niin elokuvatuotannossa kuin myös ulkopuolella oikeassa maailmassa.” (Laitinen 2010.)

Tuotannollisissa tehtävissä toimivalla on hyvä olla tuotannollinen ajattelutapa, kyky nähdä elokuva taiteena, joka toteutuu taloudellisissa raameissa. Muita hyviä ominaisuuksia tuotantokoordinaattorille ovat organisointikyky, ajanhallintataju, kommunikaatiokyky ja sosiaalisuus sekä toisten ihmisten ja heidän työnsä kunnioitus. (Harjula 2010; Laitinen 2010; Meriluoto 2010; Pienihäkkinen 2009.)

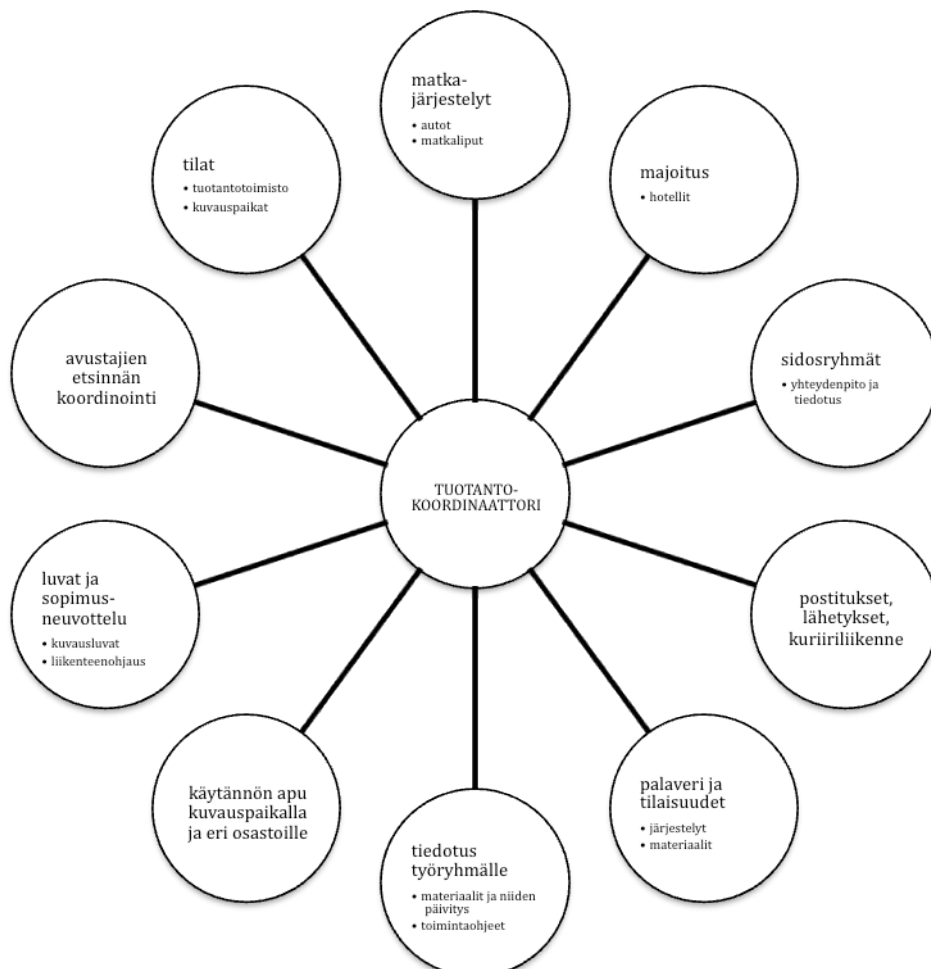
”Tuotantokoordinaattori on tuotannossa tosi tärkeä, koska se on se, joka huolehtii, että kaikilla on paikka missä nukkua ja tieto millä liikkua. Ja että kaikilla on varmasti oikeat materiaalit. On tosi tärkeätä, että tuotantokoordinaattorina on sellanen henkilö, jolla pysyy selkeästi langat käsissä ja että se on pedantti omassa työssään.” (Laitinen 2010.)

6 TUOTANTOKOORDINAATTORI ELOKUVATUOTANNOSSA

Juho Harjulan (2010) vertaus elokuvatuotannon työryhmän jakautumisesta ketjuihin kuten jääkiekkjoukkue, herätti ajatuksen, että tuotantokoordinaattorin rooli, työtehtävät ja asema työryhmässä ovat yllättävän paljon verrannollisia jääkiekkjoukkueen huoltajaan. Tuotantokoordinaattori pitää huolen elokuvatuotannon työryhmästä. Hän järjestää ja organisoii kaikki käytännön asiat sujuviksi.

6.1 Tuotantokoordinaattorin työnkuvan mallinnus

Tuotantokoordinaattori työskentelee elokuvatuotantotoimistossa avustaen tuotantopäällikköä. Elokuvatuotannon rakenteesta riippuen tuotantokoordinaattori voi toimia myös suoraan operatiivisen tuottajan tai linjatuottajan alaisuudessa. Omia vastuualueita ovat esimerkiksi matkajärjestelyt, majoitus, sekä materiaalien pitäminen ajantasaisena ja jaettuna työryhmälle. Tuotantokoordinaattori huolehtii työryhmästä ja luo edellytykset kuvausjakson käytännön asioiden toimivuudelle. Hänen tehtävänä on varmistaa, että elokuvan kuvausjakson aikana kaikki ihmiset ja asiat ovat oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Hän myös tarkastaa, että kaikilla työryhmän jäsenillä on kuljetukset kunnossa, paikka missä nukkua, tieto tuotannon kulusta, tulevista tapahtumista ja yhteystiedot sekä ymmärrys siitä miten tieto kulkee työryhmässä. Tuotantokoordinaattorilla ei ole vaikutusta elokuvan taiteelliseen sisältöön, mutta ei myöskään lopullista taloudellista vastuuta ja hän on tilivelvollinen toiminnastaan tuotantopäällikölle.

Kuvio 4. Tuotantokoordinaattorin työtehtäviä

6.2 Kehittämisehdotus

Sininen delfiini –novellielokuvan tuotannossa oli todella pätevä ja erittäin tehokas apulaisohjaaja Antti Lahtinen. Hän keräsi ja päivitti tuotannon materiaalit, kuten call sheetit nettisivulle työryhmän käyttöön. Sivulla oli myös kuvasuunnitelmia ja kuvia lokaatioista. Tämä olisi hyvä tapa käytettäväksi vaikka joka tuotannossa ja sitä voisi kehitellä laajemmaksi.

Elokuvatuotantoyhtiön kotisivujen yhteyteen voisi luoda oman sivun jokaiselle tuotannolle. Tuotantotiedot ja kaikki tuotantoon liittyvä, työryhmälle paperiversiokin jaettava materiaali olisi yhden linkin takana. Nettisivun linkki lähetettäisiin työryhmälle sähköposteihin tai kunkin tuotannon sivulle voisi olla oma salasana. Tuotantokoordinaattori olisi oikea henkilö kokoamaan kaikki tuotantoon liittyvät materiaalit yhteen, ja päivittämään muuttuneet tiedot. Toki myös apulaisohjaaja tai tuotantopäällikkö voisi päivittää sivua. Aina joltain työryhmän jäseneltä on paperit hukassa ja kun nykyään monilla on netti puhelimessa, voisi tietoja tarkastaa helposti tuotannon sivulta. Tai kadonneiden papereiden tilalle voisi printata uudet itse.

Tuotannon nettisivulta olisi hyvä löytyä kaikki työryhmälle tarpeellinen materiaali, kuten tuotannon kokonaisuakataulu, kuvausakataulu, call sheetit, tuotantomuistion tiedot, kartat kuvauspaikoille, kuvasuunnitelmat ja ehkä myös käsikirjoitus. Nettisivulle voisi lisätä uutta informaatiota sitä mukaa kun sitä tulee, ja mahdollisesti myös kuvia kuvauksista. Lokaatiokuvat ovat mukava ja helppo tapa esitellä ryhmälle tulevat kuvauspaikat. Tuntilista ja tilityslomake löytyisivät sivulta eikä niitä tarvitsisi pyytää erikseen tuotantotoimistolta. Kätevä lisä olisivat myös linkit säätiöihin ja karttapalveluun. Jotta tiedon kulun sivun kautta voisi varmistaa, saattaisi jonkinlainen kuittaussysteemi olla tarpeellinen: luettuaan jonkun dokumentin työryhmän jäsen merkkaisi tiedon tulleen perille.

aikataulut	kuvauspaikat	tuotantomuistio
<ul style="list-style-type: none"> • tuotannon kokonaisaikataulu • kuvausaikataulu • call sheet (jokaisesta aina uusien päivitetty versio) 	<ul style="list-style-type: none"> • osoitteet • ajo-ohjeet • kartat • linkki karttapalveluun • linkki säätietoihin 	<ul style="list-style-type: none"> • tuotantoyhtiön ja tuotannon tiedot • työryhmälistat • ohjeet kuvauspaikalla toimimiseen • käytännön neuvoja tuotantoon liittyen

Kuvio 5. Esimerkki tietojen ryhmittelystä nettisivulla

7 POHDINTA

Aloittaessani työoppimisen Helsinki-fimillä suunnittelimme, että tekisin Sininen delfiini –novellielokuvan tuotannossa tuotantokoordinaattorina toimimisesta toiminnallisen opinnäytetyön enkä pelkästään työharjoittelua. Helsinki-fimillä ajateltiin, että silloin minulle voisi antaa enemmän vastuuta ja olisin motivoituneempi työn tekemiseen, kuin jos suorittaisin heillä vain työharjoittelun.

Koin kuitenkin tietotaitoni tuotantokoordinaattorina toimimisesta rajallisena, joten hain esimerkkejä kokemuksista ja näkemyksistä haastattelujen avulla. Olin myös kiinnostunut haastateltavieni ajatuksista elokuvatuotannon toimijoiden hierarkiasta ja tuotantokoordinaattorin sijoittumisesta siihen. Alaan liittyvissä opinnäytetöissä hierarkiasta puhuttiin itsestäänselvyytenä, kuitenkin paneutumatta asiaan enempää. Siitä aiheesta en toiveistani huolimatta saanut riittävästi materiaalia, jotta olisin voinut käyttää sitä yhtenä tarkasteltavista aiheista opinnäytetyössäni. Runsaat haastattelumateriaalit kohdensivat tutkimustani keskittymään tuotantoryhmän toimintaan työtehtävien tasolla ja tekemään opinnäytetyöstäni kartoittavan tutkimuksen, johon liittyisi myös kehittämisehdotus.

Elokuva-alaan liittyvän suomenkielisen lähdekirjallisuuden rajallisuus nousi esiin useimmissa lukemissani opinnäytetöissä. Toki suomalainen tuotantokulttuuri

lähentelee amerikkalaisten oppikirjojen tyyliä, mutta on silti omanlaisensa. Elokuva-alan tuotannollisista ja teknisistä osa-alueista kertovan kirjallisuuden julkaiseminen saattaa ehkä olla kannattamatonta, sillä tieto vanhenee nopeasti, koska työtavat muuttuvat ja tekniikka kehittyy.

Tutkimukseni kertoo tuotantokoordinaattorin työstä Suomessa enemmän kuin mikään julkaistu materiaali, mitä olen onnistunut löytämään. Mielestäni opinnäytetyöni onnistuu avaamaan tuotantokoordinaattorin työnkuvaa ja roolia fiktioelokuvatuotannoissa. Toivon, että tästä tutkimuksesta on iloa ja hyötyä elokuvatuotantojen työryhmiä muodostettaessa, kun pohditaan työnkuvaan sopivaa titteliä tuotannolliselle toimijalle. Opinnäytetyöni lukemisesta voisi olla hyötyä myös elokuvatuotannossa muissa kuin tuotannollisissa tehtävissä toimiville, jotta heillä olisi parempi käsitys siitä mitä tuotantotoimistolla tapahtuu. Varsinkin ensimmäisiä kertoja kuvauksiin osallistuvilla taiteellisten osastojen harjoittelijoilla voi olla aivan erilainen kokemus samasta elokuvatuotannosta kuin tuotantokoordinaattorilla.

Tuotannollisten toimijoiden työnkuvien tutkiminen ja kartoitus laajensivat myös omaa näkemystäni tuotannollisista työtehtävistä ja erityisesti variaatioista niiden jakamiselle. Uskon tutkimuksen tekemisestä olevan itselleni käytännön hyötyä tulevissa työtehtävissä, toivottavasti jatkossakin elokuvatuotantotoimistolla.

LÄHTEET

- Harjula, Juho 2010. Haastattelu 11.2.2010. Helsinki.
- Hukka, Anu 2007. Kauanko kestää? Apulaisohjaajan vaikutus elokuvan kuvausten tunnelmaan. Ammattikorkeakoulun muuntokoulutuksen opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu.
- Hyytiä, Riina 2004. Ennen kuin kamera käy – Ideasta kuvauksiin, tekijät kertovat. Väitöskirja. Helsinki: Taideteollisen korkeakoulun julkaisu A 50.
- Juntunen, Max 1997. Elävän kuvan sanasto. Suom. Petri Stenman. Helsinki: Edita.
- Lahtinen, Antti 2008. Pihalla –elokuvan tiedonkulkukaavio, Helsinki-filmi Oy.
- Laitinen, Heidi 2010. Haastattelu 24.3.2010. Helsinki.
- Lumet, Sidney 1995. Elokuvan tekemisestä. Helsinki: Like.
- Meriluoto, Minna 2010a. Haastattelu 10.2.2010. Helsinki.
- Meriluoto, Minna 2010b. Email. katariina.aro@humak.edu. 29.4.2010
- Mäkelä, Arto 2009. SEITSEMÄS MARRASKUUTA Tuottajan rooli lyhytelokuvan esituotannossa. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Pirkanmaan ammattikorkeakoulu.
- Pienihäkkinen, Piia 2009. APULAISSOHJAAJA –Kuka, Mitä, Miksi? Ammattikorkeakoulun perustutkinnon tutkintotyö. Tampereen ammattikorkeakoulu.
- Piesala, Ella. Elokuvan kokonaisaikataulukkaavio. Opetusmateriaalit. Helsinki-filmi Oy. 2010.
- Salmi, Johanna 2008. Apulaisohjaajan työnjohdolliset tehtävät elokuvatuotannon kuvausjaksolla. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Metropolia.
- SET ry. Suomen Elokuva- ja Videotyöntekijäin liitto. Ammatinkuvat. Viitattu 11.4.2010. www.teme.fi/set/ammattikuvat/.
- Työ- ja elinkeinoministeriö. 2008. Verkkopalvelu ammattinetti. Viitattu 11.4.2010. <http://www.ammattinetti.fi:80/web/guest/ammattit>
- Velling, Johanna 2008. Johdatus apulaisohjaajan työhön suomalaisessa fiktiotuotannossa. Ammattikorkeakoulun perustutkinnon opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu.
- Viikari, T., Raike, A & Laitinen, K. Elokuvantaju. 1999. Taideteollisen korkeakoulun verkko-oppimateriaali. Viitattu 11.4.2010. <http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/oppimateriaali.jsp>.
- Wikipedia. Viitattu 11.4.2010. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Tuotantopäällikkö>.

LIITTEET

Liite 1:

Haastattelukysymykset:

Nimi, koulutus, työkokemus?

Muistatko kun kuolit ensimmäisen kerran tittelin tuotantokoordinaattori? Mitä silloin ajattelit työn sisältävän?

Mitä tuotantokoordinaattori tekee?

Keiden kanssa tuotantokoordinaattori tekee töitä?

Millaisena näet tuotantokoordinaattorin roolin ja aseman fiktioelokuvatuotannoissa?

Mitä eroa tuotantoassistenttiin tai –sihteeriin?

Tuotannollisten toimijoiden arvojärjestyksen kuvaileminen? Tuotantokoordinaattorin sijoittuminen siihen?

Jos tuotannossa on vain yksi tuotantopäällikköä avustava, miten mielestäsi nimeä määräytyy?

Onko titteli kunnianosoitus, kiitos tai palkkio aiemmasta työstä?